چهره روز

نبرد با استهلاک سرمایه

یک مشکل اساسی در اقتصاد ایران که متأسفانه بسیاری به‌دنبال نادیده انگاری آن هستند، کاهشی شدن روند تشکیل سرمایه ثابت طی سال‌های اخیر و پیشی گرفتن استهلاک سرمایه‌گذاری کشور از نرخ تشکیل سرمایه ثابت است.

علی نبوی، رئیس هیأت عامل سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو)، در یک برنامه رادیویی با اشاره به این بحران پنهان در اقتصاد ایران، گفته است: طبق آمارهای موجود تشکیل سرمایه ثابت طی سال‌های اخیر در ایران روند کاهشی به‌خود گرفته و در عمل استهلاک سرمایه‌های مورد سرمایه‌گذاری در کشور از تشکیل سرمایه ثابت پیشی گرفته است؛ این امر نشان می‌دهد سرمایه‌های ایجاد شده در کشور مستهلک و زمان بازسازی این سرمایه‌ها فرا رسیده است اما طرح‌های نوسازی و بازسازی در واحدها اجرا نمی‌شود. چه باید کرد.

تجویز نبوی ساده است؛ او به تکلیف برنامه ششم توسعه برای اجرای طرح نوسازی و بازسازی صنایع برای کاهش مصرف و شدت انرژی، کاهش آلایندگی، افزایش بازدهی، ارتقای کیفیت تولیدات داخلی و رقابت‌پذیری آنها اشاره می‌کند که البته طبق برنامه محقق نشده و به همین واسطه شدت مصرف انرژی و آلایندگی بسیاری از صنایع در ایران بالاست و فناوری‌های آنها نیز با فناوری روز تطبیق ندارد از این‌رو، توصیه می‌کند تا از مسیر اجرای چنین قوانینی، و از مسیر افزایش بازدهی و ارتقای کیفیت تولیدات داخلی که منجر به رقابت‌پذیری آنها می‌شود، راهی برای ترغیب سرمایه‌گذاران برای افزایش نرخ تشکیل سرمایه ثابت و ترمیم سرمایه‌گذاری‌ها در حال استهلاک باز شود. حرف او این است که صرفه اقتصادی فعالیت‌ها را احیا کنید تا سرمایه‌گذاری جان بگیرد.

نقد خبر

محدودیت عراق برای واردات

خبر: وزارت بازرگانی عراق فهرستی از محصولات را که واردات آنها به کشور ممنوع است منتشر و نسبت به فروش آنها در بازار هشدار داد. محمد حنون، مدیرکل اداره نظارت مالی و تجاری عراق می‌گوید: این فهرست شامل ۲۱کالاست، آنها براساس ضوابط داخلی و به‌منظور تقویت تولید داخلی ممنوع بوده و وزارت بازرگانی برای جلوگیری از خریدوفروش این محصولات با هماهنگی دستگاه‌های امنیتی وارد عمل خواهد شد و بازرسی از فروشگاه‌ها دراین‌باره آغاز شده است.

نقد: فرضیه ممنوعیت یا کاهش واردات برای تقویت تولید داخل یا جلوگیری از خروج ارز که در ایران نیز سال‌ها به اجرا گذاشته شده، عملاً به محدودیت دادوستد خارجی دامن می‌زند و کشورها جز برای کالاهای مزیت‌دار یا بسیار ضروری، از کشور ممنوع‌کننده یا کاهنده واردات خرید نمی‌کنند چراکه منابع آنها در تجارت، دوطرفه بودن آن است؛ در نتیجه برای حفظ بازارهای صادراتی باید به واردات نیز روی خوش نشان داد. فهرستی که کالاهای ممنوعه وارداتی به عراق منتشر شده، شامل کنتور برق، انواع کابل، پنبه طبی، پوتین نظامی، سپر نظامی، کلاه‌خود نظامی، انواع نوشیدنی‌های گازدار، آب‌میوه، نوشیدنی‌های انرژی‌زا، آب‌معدنی، بلوک سیمانی، بلوک سیمانی سطح، انواع آجر، لبنیات پاستوریزه، کاشی، چیپس، بستنی، قوطی آلومینیوم بسته‌بندی نوشیدنی‌های گازدار و... می‌شود. چند قلم از این کالاها جزو اقلام اثرگذار صادرات ایران به این کشور است که با این ممنوعیت باید به‌دنبال بازار بکر دیگری باشند.

خبر

تورم پرورش گاو و مرغ

مرکز آمار ایران از کاهش هزینه تولید در بخش گاوداری‌های صنعتی در فصل تابستان امسال خبر داد و اعلام کرد: هزینه تولید در مرغداری‌های کشور بالاتر رفته است. این گزارش می‌افزاید: تورم تولید در گاوداری‌های صنعتی از ۵۰,۸درصد در فصل بهار به ۷,۸درصد در تابستان امسال کاهش یافته و در مقایسه با تابستان پارسال هم هزینه تولید با ۲۱,۹درصد کاهش از ۹۷,۲درصد در تابستان ۱۴۰۰ به ۷۵,۴درصد در تابستان ۱۴۰۱ رسیده است. با این حال نرخ تورم سالانه تولیدکننده محصولات گاوداری‌های صنعتی ایران در فصل منتهی به تابستان امسال نسبت به‌مدت مشابه سال قبل تنها یک دهم درصد کم شده و به ۶۷,۲درصد رسیده است. مرکز آمار می‌گوید: در تابستان نسبت به بهار امسال بیشترین افزایش هزینه تولید در گاوداری‌های ایران در استان هرمزگان به میزان ۲۶,۶درصد ثبت شده درحالی‌که در استان گیلان هزینه تولید و پرورش گاو و گوساله به‌صورت صنعتی ۴,۱درصد کم شده است. در مقایسه با تابستان سال گذشته اما بیشترین افزایش قیمت تولید در استان اردبیل به میزان ۱۴۱,۶درصد و کمترین هم در استان خوزستان به میزان ۳۹,۶درصد ثبت شده است.

این نهاد آماری در گزارش دیگری از افزایش تورم تولید در مرغداری‌های صنعتی از ۴۹,۴درصد در تابستان سال گذشته به ۸۹,۶درصد در تابستان امسال خبر داده و می‌گوید: در مقایسه با بهار هم هزینه تولید مرغداری‌های صنعتی با ۱۹,۵درصد افزایش به ۴۹,۴درصد رسیده است. بررسی شاخص قیمت تولیدکننده محصولات مرغداری‌های صنعتی کشور در تابستان ۱۴۰۱ نشان می‌دهد که بیشترین میزان افزایش شاخص کل نسبت به فصل قبل مربوط به استان اردبیل با ۳.۷۶ درصد و کمترین میزان افزایش مربوط به استان سیستان و بلوچستان با ۶.۳درصد بوده است.

میانگین بازده هفتگی سرمایه‌گذاری در بورس تهران از ۱۰درصد گذر کرد. ■ عکس: همشهری - امیر پناهپور

آمارها از هفته سبز بازار سهام چه می‌گویند؟

بورس دوباره جذاب شد

ارزش کل بازار سهام در هفته گذشته با ۸,۵میلیارد دلار رشد به ۱۷۳میلیارد دلار رسید

بورس

روند صعودی بورس که از هفتم آبان ماه شروع شد، در هفته جاری هم ادامه یافت. شاخص کل بورس تهران در طول این هفته بیش از ۱۰درصد و ارزش کل بازار سهام بیش از ۸,۵میلیارد دلار رشد کرد.

به گزارش همشهری، از هفتم آبان ماه با برگزاری یک نشست اضطراری یک بسته ۱۰بندی را برای حمایت از بورس به تصویب رساند. مفاد این بسته مبتنی بر تزریق نقدینگی و اجرای طرح انتشار اوراق تبعی یا بیمه سهام بود. این دوره همچنین مصادف بود با رشد قیمت ارز که از نظر بنیادی اثر مضاعفی بر رشد شاخص‌های بورس دارد. تحت‌تأثیر این دو رویداد روند نزولی شاخص بورس را، که در طول ۲۵ماه بیش از ۴۰درصد افت کرده بود، متوقف کرد و نزول جای خود را به صعود داد.

میزان رشد

آمارها نشان می‌دهد در مبادلات هفته گذشته شاخص کل بورس تهران که بیانگر میزان بازده سرمایه‌گذاری در بورس است، با ۱۳۰هزارو ۸۰۰واحد رشد از یک میلیون و ۲۸۰هزار واحد به یک میلیون و ۴۱۴هزار واحد رسید. این ارقام نشان می‌دهد اگر سرمایه‌گذاران در ابتدای هفته به سرمایه‌گذاری در بورس اقدام می‌کردند در این مدت به‌طور میانگین ۱۰,۲درصد سود کرده بودند. در این مدت همچنین ۵۲۸هزار میلیارد تومان به ارزش کل سهام شرکت‌های حاضر در بورس و فرابورس اضافه شد و جمع کل ارزش شرکت‌های حاضر در بازار سهام ایران به ۶۲۳۸هزار میلیارد تومان رسید. ارزش کل بازار سهام ایران در طول یک هفته گذشته ۸میلیاردو ۵۳۰میلیون دلار افزایش یافته و از ۱۶۴,۵میلیارد دلار به ۱۷۳میلیارد دلار رسیده است.

نکته قابل توجه در مبادلات هفته گذشته رشد ارزش معاملات خرد، به‌عنوان یکی از مهم‌ترین نماگرهای بازار سهام بود. طبق آمارهای موجود میانگین ارزش معاملات خرد در هفته گذشته به ۴هزارو ۵۰۰میلیارد تومان رسید که نسبت به دوره نزول شاخص ۲هزارو ۵۰۰میلیارد تومان رشد نشان می‌دهد. این اطلاعات نشان می‌دهد در روز سه‌شنبه که شاخص بورس ۱,۳درصد رشد کرد ارزش کل معاملات خرد به مرز ۶هزار میلیارد تومان هم رسید. این ارقام بیانگر آن است که جریان ورود پول به بورس هفته گذشته افزایش یافته و نقدینگی تازه در حال ورود به بورس است.

ورود پول‌های تازه

آنچه مسلم است درجریان مبادلات هفته گذشته دست‌کم چند هزار میلیارد تومان نقدینگی تازه وارد بازار سهام شده که بخشی از آن را صندوق توسعه ملی و بخشی دیگر را سهامداران حقیقی وارد بازار سهام کرده‌اند.

هنوز به‌طور دقیق مشخص نیست چه میزان نقدینگی را صندوق توسعه ملی وارد بورس کرده است اما طبق مصوبات قبلی، میزان معوقات صندوق توسعه ملی که باید به بورس تزریق می‌شد رقمی بالغ بر ۷هزار میلیارد تومان است که احتمالا بخشی از این منابع هفته قبل به بورس تزریق شده است. قرار بود این منابع از طریق صندوق تثبیت بازار سرمایه صرف حمایت از بورس شود اما این صندوق تاکنون اطلاعاتی منتشر نکرده است. در مقابل اما هفته قبل قادر معصومی خانقاه، مدیر صندوق توسعه بازار سرمایه از تزریق یک هزار و ۲۶۰میلیارد تومان به بازار سهام خبر داد که صرف حمایت از ۳۲۰نماد در بورس شده است. او تأکید کرد: بی‌شک اگر بازار سرمایه نیازمند حمایت‌های بیشتری باشد، میزان خریدهای خود را افزایش داده و تا زمانی که بازار به شرایط تعادلی برسد، این حمایت‌ها ادامه خواهد داشت.

در طول هفته جاری ۵۲۸هزار میلیارد تومان به ارزش سهام شرکت‌های حاضر در بورس و فرابورس اضافه شد

آمارها نیز نشان می‌دهد ظرف یک هفته گذشته ارزش دارایی صندوق‌های بازار گردانی بورس ۵هزار میلیارد تومان افزایش یافته و جمع کل دارایی این صندوق‌ها از ۵۴هزار میلیارد تومان به ۵۹هزار میلیارد تومان رسیده است.

در کنار تزریق این میزان نقدینگی آمارها نشان می‌دهد احتمالا رقمی در حدود ۲هزارمیلیارد تومان نقدینگی تازه را نیز سهامداران حقیقی وارد بازار سهام کردند. داده‌های موجود نشان می‌دهد تا قبل از هفته گذشته میانگین خرید سهام توسط سهامداران حقیقی روزانه رقم ۱۵۰۰میلیارد تومان بوده که این میزان در هفته گذشته به ۳۵۰۰میلیارد تومان رسیده است. ضمن اینکه طبق آمارهای موجود میزان ابطال واحدهای صندوق‌های سرمایه‌گذاری با درآمد ثابت در هفته گذشته افزایش یافته و بسیاری از سهامداران حقیقی با خروج از صندوق‌های با درآمد ثابت منابع خود را صرف خرید سهام کردند. آمارها نشان می‌دهد در هفته گذشته ارزش خالص دارایی صندوق‌های سرمایه‌گذاری با درآمد ثابت ۵هزار میلیارد تومان کاهش یافته است. تا قبل از آغاز دوره رشد شاخص بسیاری از سهامداران به‌دلیل نزول‌های مداوم شاخص منابع خود را وارد صندوق‌های با درآمد ثابت کرده بودند که به‌طور میانگین سالانه ۲۰درصد سود به سهامداران می‌دهند. اطلاعات جدید اما نشان می‌دهد از هفته گذشته روند خروج پول از پارکینگ پول آغاز شده است.

این اطلاعات همچنین نشان می‌دهد در هفته گذشته در مقابل کاهش ارزش دارایی صندوق‌های با درآمد ثابت که عمدتا منابع خود را صرف خرید اوراق بدهی می‌کنند، ۴هزار میلیارد تومان به ارزش صندوق‌های سرمایه‌گذاری در سهام اضافه شده است.

مکث

نزول قیمت طلا و ارز

با وجود رشد افراطی قیمت طلا و ارز در ابتدای هفته آمارها نشان می‌دهد آخر هفته از التهاب بازار کاسته شد و بازارهای طلا و ارز با آرامش بیشتری مواجه شد. این اطلاعات نشان می‌دهد در شرایطی که قیمت هر دلار آمریکا در روز دوشنبه حتی به ۳۶هزارو ۷۸۰تومان هم در بازار آزاد رسیده بود در پایان هفته به ۳۵هزارو ۹۵۰تومان رسید که نشان می‌دهد قیمت ارز ظرف ۳روز با افت ۲,۲درصدی مواجه شده است. همگام با نزول قیمت ارز، قیمت هر سکه طرح جدید نیز با ۳درصد نزول به ۱۶میلیون و قیمت هر سکه طرح قدیم با ۳,۵درصد افت به ۱۵میلیون و ۱۵۰هزار تومان در مبادلات دیروز رسید. به باور برخی کارشناسان علت این نزول تحت‌تأثیر اقدامات کنترلی بانک مرکزی از جمله افزایش عرضه ارز، راه‌اندازی سامانه مبادلات توافقی و انتشار اوراق گواهی سپرده سکه بوده است. با این حال برخی تحلیلگران بر این باورند که یکی از دلایل کاهش التهاب بازار ارز هدایت نقدینگی به سمت بورس بوده زیرا شاخص‌های بورس در حال رشدند و بازده سرمایه‌گذاری در بورس در حال افزایش است. پیش از این برخی آمارها حاکی از آن بود که به‌دلیل نزول‌های مداوم شاخص، در شهریور ماه امسال ۱۱هزار میلیارد تومان نقدینگی از صندوق‌های سرمایه‌گذاری خارج شده بود و این نقدینگی راهی بازار طلا و ارز شده بود، حالا اما با رشد دوباره شاخص‌های بورس این نقدینگی دوباره به بورس بازگشته است.

جبران افت بهاری شاخص کسب‌وکار در تابستان

کسب‌وکار

شاخص ملی محیط کسب‌وکار بعد از افت ۲,۷درصدی در فصل بهار و در فصل تابستان بهبود پیدا کرده و به همان سطح زمستان ۱۴۰۰ بازگشته است. به گزارش همشهری، بررسی نتایج پایش ملی محیط کسب‌وکار در تابستان امسال، از رسیدن این شاخص به ۵,۸۸(نمره بدترین ارزیابی ۱۰است) حکایت دارد که تقریباً با وضعیت زمستان ۱۴۰۰ (با میانگین ۵,۸۳) همسطح است.

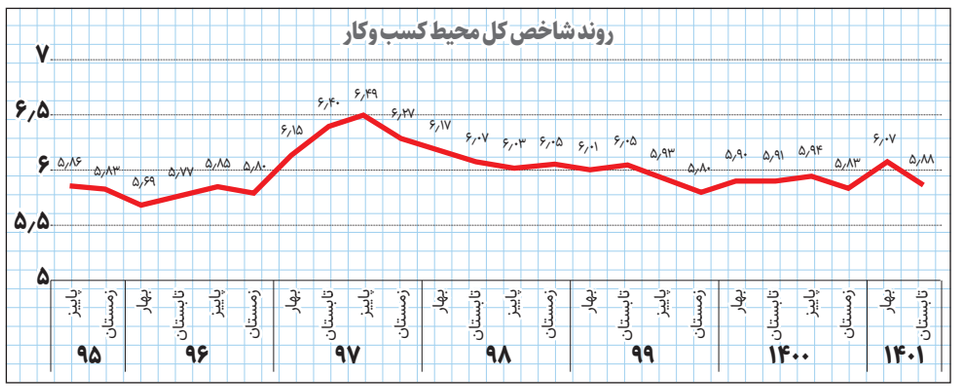

کسب‌وکار در محاصره عوامل تکراری

براساس نتایجی که مرکز پژوهش‌های اتاق ایران از پایش ملی محیط کسب‌وکار ایران در تابستان ۱۴۰۱ منتشر کرده در این فصل نیز محیط کسب‌وکار در محاصره مؤلفه‌های تکراری بوده و فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده همان عوامل مخرب دوره‌های قبل را به‌عنوان مؤثرترین موانع کسب‌وکار اعلام کرده‌اند. در این پایش، به‌ترتیب ۳ مؤلفه «غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات»، «بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب‌وکار» و «دشواری تأمین مالی از بانک‌ها» به‌عنوان نامناسب‌ترین مؤلفه‌های محیط کسب‌وکار کشور نسبت به سایر مؤلفه‌ها ارزیابی شده‌اند.

محیط کسب‌وکار به تفکیک استان

براساس یافته‌های طرح پایش ملی محیط کسب‌وکار ایران در تابستان ۱۴۰۱، استان‌های کرمان، اردبیل و بوشهر به‌ترتیب دارای نامساعدترین وضعیت محیط کسب‌وکار و استان‌های مرکزی، قزوین و فارس به‌ترتیب دارای مساعدترین وضعیت محیط کسب‌وکار نسبت به سایر استان‌ها ارزیابی شده‌اند. بررسی‌ها حاکی از این است که وضعیت محیط کسب‌وکار در اغلب استان‌های مرزی نامساعدتر از استان‌های غیرمرزی بوده است، اما در مجموع، مقایسه شاخص کسب‌وکار استان‌ها در تابستان امسال با تابستان سال قبل نشان می‌دهد که بدترین عملکرد، مربوط به استان خراسان رضوی بوده که وضعیت آن ۸,۹۳درصد بدتر شده و در مقابل استان کرمانشاه با بهبود ۷,۲۸درصدی شاخص محیط کسب‌وکار توانسته است بهترین عملکرد را به ثبت برساند. درمجموع، شاخص محیط کسب‌وکار در ۱۹استان در تابستان امسال نسبت به تابستان سال قبل بهبود پیدا کرده و ۱۲استان با بدتر شدن شاخص محیط کسب‌وکار مواجه بوده‌اند.

رشد ظرفیت فعالیت بنگاه‌های اقتصادی

پایش ملی محیط کسب‌وکار ایران حاکی از این است که در تابستان ۱۴۰۱، میانگین ظرفیت فعالیت (واقعی) بنگاه‌های اقتصادی شرکت‌کننده در این پایش معادل ۴۱,۱۵درصد بوده که نسبت به همین میزان در بهار ۱۴۰۱ با افزایش ۱,۶۴واحدی مواجه شده است. همچنین فعالان اقتصادی به‌طور متوسط، میزان تأثیر کرونا بر کسب‌وکار را ۴,۷۹ارزیابی کرده‌اند که نسبت به فصل قبل ۰,۳۲واحد و نسبت به تابستان سال قبل ۱,۶۵واحد کاهش نشان می‌دهد. از نگاهی دیگر، براساس نتایج این پایش در تابستان امسال، وضعیت محیط کسب‌وکار در بخش کشاورزی (۵,۸۱) در مقایسه با بخش‌های خدمات (۵,۷۸) و صنعت (۵,۷۶) نامناسب‌تر ارزیابی شده است. در حقیقت، در تابستان امسال، محیط کسب‌وکار بخش کشاورزی به‌عنوان یک بخش اقتصادی استراتژیک و سنتی کشور، با شرایط ناگوارتری نسبت به سایر بخش‌های اقتصادی مواجه بود؛ درحالی‌که طبق اطلاعات مرکز آمار ایران، این بخش علاوه بر مشکلات تأمین آب و خشکسالی، در فصول اخیر با ریزش شدید شاغلان نیز مواجه است.

درمجموع، بررسی‌ها نشان می‌دهد در تابستان امسال، از میان رشته فعالیت‌های اقتصادی کشور (برحسب طبقه‌بندی استاندارد ISIC.rev4) رشته فعالیت‌های «آبرسانی، مدیریت پسماند، فاضلاب و فعالیت‌های تصفیه»، «هنر، سرگرمی و تفریح» و «ساختمان» دارای بدترین وضعیت محیط کسب‌وکار بوده‌اند و در مقابل رشته فعالیت‌های «آموزش»، «مالی و بیمه» و «املاک و مستغلات» بهترین وضعیت محیط کسب‌وکار را در مقایسه با سایر رشته فعالیت‌های اقتصادی در کشور داشته‌اند.

شاخص ملی محیط کسب‌وکار براساس نظریه شین

نظریه عمومی کارآفرینی شین، براساس منابع فرصت‌ها، فرایند کشف، ارزیابی و بهره‌برداری از این فرصت‌ها و افراد موجود در این فرایند به بررسی محیط کسب‌وکار می‌پردازد و به‌دلیل درنظر گرفتن وزن عوامل مختلف در محاسبه، از دقت بیشتری نسبت به شاخص کل کشور برخوردار است. براساس این نظریه، نمره شاخص ملی محیط کسب‌وکار ایران در تابستان ۱۴۰۱، عدد ۶,۱۲ (عدد ۱۰ بدترین ارزیابی است) به‌دست آمده که بهتر از وضعیت این شاخص در ارزیابی فصل گذشته (میانگین ۶,۲۱) است. همچنین میانگین ارزیابی محیط اقتصادی براساس این نظریه به ۶,۳۵ (ارزیابی فصل گذشته عدد ۶,۵۲) رسیده و میانگین ارزیابی محیط نهادی نیز عدد ۵,۹۳ (ارزیابی فصل گذشته ۵,۹۵) برآورد شده است. بر این اساس، محیط علمی-آموزشی با عدد ۵,۲۰ و محیط مالی با عدد ۸,۰۶ به‌ترتیب مساعدترین و نامساعدترین محیط‌ها براساس نظریه عمومی کارآفرینی شین بوده‌اند.

گزارش

توپ تعطیلی در زمین مجلس

دولت موافقت کرد، وقت تصمیم مجلس است

دولت با لایحه پیشنهادی سازمان اداری و استخدامی برای اصلاح ساعت کار کارکنان بخش‌های دولتی موافقت کرد. به این ترتیب، ادارات و سازمان‌های دولتی در سراسر کشور روزهای پنجشنبه تعطیل خواهد شد. البته نهایی شدن این تصمیم به تصویب لایحه دولت در مجلس نیاز دارد. طبق مفاد مصوبه دولت، این تعطیلی شامل واحدهای خدمات‌رسانی نظیر بهزیستی، بانک‌ها، بیمارستان‌ها، مراکز بهداشتی و درمانی، اماکن ورزشی و واحدهای انتظامی و اطلاعاتی نمی‌شود.

به‌گزارش همشهری، دیروز پس از نشست هیات دولت، میثم لطیفی، معاون رئیس جمهوری و رئیس سازمان اداری و استخدامی از ۵روزه شدن ساعت کاری در سراسر ایران خبر داد و گفت: طبق مصوبه دولت قرار بر این شد برای مشاغلی که امکانش وجود دارد ساعت کاری در سراسر کشور از ساعت ۸تا ۱۶:۳۰ باشد. به این ترتیب پنج‌شنبه و جمعه برای کارکنان تعطیل خواهد بود. او افزود: با توجه به اینکه مدارس در روز پنج‌شنبه تعطیل است و در شهرستان‌ها فرزندان والدین شاغل در خانه تنها می‌مانند و دغدغه حمایت از خانواده و تحکیم آن پیش آمده بود و نیز چون امکان سفر برای خانواده‌ها به دلیل این که عملاً فقط یک روز تعطیل بودند، کم می‌شد، با این مصوبه که ان‌شاءالله در مجلس تصویب می‌شود، ۲ روز پایانی هفته برای همه کارکنان تعطیل خواهد بود. لطیفی تاکید کرد: با این تصمیم هم خانواده تحکیم می‌شود، هم بهره‌وری اقتصادی افزایش می‌یابد و هم تعامل بین مرکز و استان و شهرستان‌ها بیشتر می‌شود.

رئیس سازمان اداری استخدامی اعلام کرد: مجموعه‌هایی که خدمات مستمر باید بدهند مثل بیمارستان‌ها یا در حوزه‌های پشتیبانی مثل اماکن بهزیستی، بانک‌ها، اماکن ورزشی و واحدهای نظامی که هر روز هفته یا ۶ روز هفته خدمات می‌دهند که برای این‌ها قانون مثل سابق است، اما برای بخش خدماتی که نیازی به حضور مستمر در طول هفته ندارد را برای ۵ روز هفته در لایحه پیش‌بینی کرده‌ایم که امیدواریم بعد از تصویب در مجلس اجرایی شود.

تصمیم دولت چه بود؟

هیات وزیران روز گذشته به ریاست رئیس جمهوری و در اجرای سیاست‌های کلی نظام اداری با تغییر ساعت کار کارکنان دولت موافقت کرد. هدف از این تصمیم نهادینه‌سازی فرهنگ سازمانی مبتنی بر ارزش‌های اسلامی و کرامت انسانی و ارج نهادن به سرمایه‌های انسانی و اجتماعی، توجه به استحکام خانواده و ایجاد تعادل بین کار و زندگی افراد در نظام اداری، توجه به اثربخشی و کارآیی در فرآیندها و روش های اداری به منظور تسریع و تسهیل در ارائه خدمات کشور و خدمات‌رسانی برتر، نوین و کیفی به منظور ارتقای سطح رضایتمندی و اعتماد مردم اعلام شده است.

با این تصمیم، ساعات کار کارمندان دولت ۴۲,۵ ساعت در هفته است و ترتیب و تنظیم ساعات کار ادارات با پیشنهاد سازمان اداری و استخدامی کشور و تصویب هیات وزیران تعیین می‌شود و تغییر ساعت کار کارمندان با رعایت سقف تعیین شده بر عهده دستگاه ذی‌ربط بوده میزان ساعات تدریس معلمان و اعضای هیات علمی از ساعات موظف، در طرح‌های طبقه‌بندی مشاغل ذی‌ربط تعیین خواهد شد.

طبق مصوبه دولت همه دستگاه های اجرایی اعم از ستادی و استانی، به استثنای بخش عملیاتی مراکز و واحدهای خدمت‌رسانی نظیر واحدهای ذی‌ربط بهزیستی، بانک‌ها، بیمارستان‌ها، مراکز بهداشتی- درمانی، اماکن ورزشی و واحدهای نظامی، انتظامی و اطلاعاتی موظفند ساعات کار خود را در ۵ روز هفته تنظیم کنند. به این ترتیب در همه قوانین و مقرراتی که از مبنای ۴۴ساعت کار در هفته و ۱۷۶ساعت کار در ماه استفاده شده است، از تاریخ ابلاغ این قانون به ترتیب به ۴۲/۵ساعت کار در هفته و ۱۷۰ساعت کار در ماه اصلاح می‌شود.

۲ روز تعطیل در هفته

به گزارش همشهری، با تصمیم دولت عملا کارکنان بخش‌های دولتی و اداری کشور ۲ روز در هفته تعطیل خواهند بود و مشخص نیست که آیا این تغییر در ساعت کار در آینده مشمول کارگران خواهد شد یا این امتیاز فقط برای دولتی‌هاست؟

تغییر ساعت کار ادارات و سازمان‌های دولتی و عمومی می‌تواند باعث افزایش بهره‌وری، کاهش هزینه‌های جاری دولت و البته صرفه‌جویی در مصرف آب و برق بخش دولتی شود و حتی احتمال کاهش میزان اضافه‌کاری کارکنان دولتی هم وجود دارد. پیش از این پیشنهادهایی برای تعطیل شدن روزهای جمعه و شنبه بارها مطرح شده تا به این ترتیب ارتباط تقویمی فعالیت‌های اقتصادی ایران به ویژه در بخش‌های مالی، تجاری و پولی با دیگر کشورها بهبود یابد و حالا با تعطیل شدن ادارات دولتی در روز پنج‌شنبه، این انتظار تقویت می‌شود که در آینده در صورت موافقت دولت و مجلس به جای پنج‌شنبه‌ها، روزهای شنبه تعطیل شود زیرا در اکثر کشورهای دنیا، واحدهای اقتصادی به ویژه در حوزه تجارت بین‌المللی روزهای جمعه تعطیل است. افزون بر این با تعطیل شدن ادارات و سازمان‌های دولتی و عمومی احتمال افزایش سفر و رونق گرفتن اقتصاد گردشگری داخلی وجود دارد و میزان بهره‌وری نیروی انسانی هم می‌تواند بهبود یابد.

سال ۱۳۹۸ تعدادی از نمایندگان مجلس طرح تعطیلی روزهای پنجشنبه همه مراکز اداری، آموزشی و قضایی در همه استان‌ها و شهرستان‌ها را همانند تهران داده بودند که با آن مخالفت شد زیرا به باور منتقدان تعطیل شدن ۲ روز در هفته بر خلاف سیاست اقتصاد مقاومتی و تحقق شعار رونق تولید بود اما حالا که دولت پیشگام شده انتظار می‌رود این تصمیم در نهایت به تایید مجلس برسد.

تعطیل شدن پنجشنبه‌ها نه تنها بازار گردشگری داخلی را رونق می‌بخشد بلکه فشار ناشی از هجوم مسافران در تعطیلات مناسبتی را که باعث ایجاد ترافیک در جاده‌ها و تراکم جمعیت در مناطق هدف گردشگری می‌شود را کاهش می‌دهد و عملا سفر در طول سال تقسیم می‌شود. تصمیم دولت سیزدهم البته یک گام به جلو برای بازکردن یک گره در تعطیلات هفتگی است زیرا نیمی از کشور تعطیل و نیمه دیگر عملا نیمه تعطیل بوده و حالا دولت تصمیم دارد به این تبعیض و سردرگمی پایان دهد.